

NATURINVENTERING, BRÄNNTRÄSKETS SOLKRAFTSPARK

Energiequelle Oy

macon

Författare/ Författare	Datum	Version	Innehåll	Granskare	Godkännare
Katri Kivimäki	7.5.2024	1.0	Arbetsbordssammanställning		
Johanna Alakerttula, Milla Alavuotunki	20.5.2024	2.0	Arbetsbordssammanställning		
Katri Kivimäki, Iida Ojala	17.7.2024	3.0	Naturvärden		

Innehåll

LISTA ÖVER BILDER	4
LISTA ÖVER TABELLER	5
1 Inledning	6
Ansvariga personer och inventeringens tidpunkter	6
2 Material, metoder och osäkerhetsfaktorer	6
Material	6
Åkergroda	6
Flygekorre	7
Fladdermöss	8
Fåglar	8
Vegetation och naturtyper	8
Inventeringstillfällen	8
Väderförhållanden:	9
Osäkerhetsfaktorer	9
3 Översikt av området	10
4 Områdets naturvärden	15
4.1 Tidigare kända naturvärden	15
Skyddade områden och Natura 2000-områden	15
Andra Natura-områden och privata naturskyddsområden (YSA) inom en radie på tio kilometer från projektområdet:	15
Värdefulla livsmiljöer	17
Övriga regionala objekt	18
Vegetation	18
Djur	19
Fåglar	20
4.2 Naturvärden kartlagda inom projektområdet	20
Åkergroda	20
Fåglar	22
Förklaringar:	22
Däggdjur och herpetofauna	25
Vegetation och naturtyper	26
Åkermark	27

Ryggön-kullen och yngre blandskogsområden	29
Del av kraftledningsrutten utanför vägnätet	34
5 Resultat och rekommendationer från naturinventeringen	40
Åkergröda	40
Fåglar	40
Vegetation	41
Övriga naturvärden	41
6 Källor	42
Lagstiftning	42
Kartmaterial	42
Övriga	43
7 Bilagor	43

Lista över bilder

Figur 1. Solkraftsprojektets läge i förhållande till Kronoby och närliggande kommuner....	10
Figur 2. Solkraftsprojektets läge i förhållande till vägnätet, närmaste bostadsfastigheter och vattendrag.	11
Figur 3. Produktionsskog och öppet landskap som omger projektområdet.	12
Figur 4. Höjdkurvor i det omgivande landskapet. Ryggön-kullen i projektområdets östra del.	13
Figur 5. Kraftledningens början, som inventerades i juni 2024.	14
Figur 6. Natura 2000 SAC- och SPA-områden inom cirka 15 kilometers radie från projektområdet.....	16
Närmast ligger 1) Passmossen och 2) Ähtäväjoki.....	16
Figur 7. Statliga naturskyddsområden (blå) och privata skyddsområden (röda) inom cirka 15 kilometers radie från projektområdet.	17
Figur 8. Särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen inom 2,5 km från projektområdet.	18
Figur 9. Skogsbruksanmälningar och deras registreringsdatum för projektområdet och dess omgivning.	19
Figur 10. Platser där grodägg observerades inom inventeringsområdet.	21
Figur 11. Dike i projektområdets östra del där grodägg observerades.....	22
Figur 12. Observationer av hotade fåglar och arter enligt direktiv under inventeringen....	24
Figur 13. Observationer av hotade fåglar och arter enligt direktiv under inventeringen....	25

Figur 14. Skogsbruksåtgärder och registreringsdatum inom projektområdet.	26
Figur 15. Miljötyper inom projektområdet.	27
Figur 16. Vegetation på de östra åkermarkerna, dominerad av ljung och hjortron.	28
Figur 17. Vegetation på de västra åkermarkerna, med riklig förekomst av ängsull men med hjortron som dominerande art.	28
Figur 18. Vegetationen på Ryggön-kullen, fotograferad under juni 2024.	30
Figur 19. Vegetationen i ett av de yngre blandskogsområdena norr om Ryggön-kullen...	31
Figur 20. Observation av nattviol inom projektområdet och längs kraftledningsrutten,	32
Figur 21. Förekomst av fridlyst nattviol inom projektområdet och längs kraftledningsrutten.	33
Figur 22. Del av kraftledningsrutten söder om projektområdet som inventerades i juni 2024.	34
Figur 23. Skog längs del 1 av kraftledningsrutten.	35
Figur 24. Skogsbruksanmälningar och registreringsdatum för området kring kraftledningsrutten.	36
Figur 25. Del 2 av kraftledningsrutten, fotograferad mot sydväst från Dödmanvägen.	37
Figur 26. Del 2 av kraftledningsrutten: blåbärsmo, dominerad av lingon.	38
Figur 27. Del 2 av kraftledningsrutten: blåbärsmo, med lingon och åkerfräken i fältskiktet.	38
Figur 28. Del 3 av kraftledningsrutten, löpande från Åsbackavägen till kanten av åkermarken.	39

Lista över tabeller

Tabell 1. Fågelarter observerade under inventeringarna inom projektområdet och deras hotstatus.	22
--	----

1 Inledning

Energiequelle Oy planerar att bygga en solkraftspark i industriell skala vid sjön Brännträsket i Kronoby. Ett cirka 70 hektar stort område är beläget cirka 10 kilometer sydost om Kronoby kommuns centrum. Byggandet av solkraftsparken kan påverka områdets naturtyper, vegetation och fauna på olika sätt, beroende på de naturvärden som finns i området. En naturinventering utförs för kraftledningsområdet i de delar där ledningarna inte löper längs vägar. Inventeringen omfattar vegetation, naturtyper och hotade arter.

Denna utredning har på uppdrag av Energiequelle Oy utförts av Macon Oy och Welado Oy. Syftet med utredningen är att bedöma naturvärdena inom projektområdet samt de arter som omfattas av natur- och fågeldirektivet, och projektets påverkan på dessa. Inventeringen gjordes inom hela projektområdet. I denna rapport presenteras, utöver en allmän beskrivning av området och de använda metoderna, inventeringens resultat och slutsatser.

Ansvariga personer och inventeringens tidpunkter

Rapportens författare: Johanna Alakerttula, FM (miljövetenskap), Milla Alavuotunki, FM (biologi), och Katri Kivimäki, biologstudent vid Uleåborgs universitet, samt Iida Ojala, FK (biologi), Uleåborgs universitet.

Inventeringar vid Brännträsket utfördes den 13–14 maj 2024 och den 25 juni 2024 av Katri Kivimäki och Iida Ojala.

Rapportens granskare: Johanna Alakerttula, FM (biologi), EM.

Rapporten har översatts från finska till svenska den 27.1.2025.

2 Material, metoder och osäkerhetsfaktorer

Material

Som bakgrundsmaterial för utredningen användes portalen Laji.fi från Finlands artdatacenter, karttjänster och gränssnitt från Lantmäteriverket, öppen skogs- och naturdata från Finlands skogscentral, Lipasto-databasen från Jyväskylä universitet, BirdLife Finlands öppna fågeldatabas Tiira, samt naturresursdata och Karpalo-karttjänsten från Finlands miljöcentral.

Åkergroda

Åkergrodan (*rana arvalis*) är fridlyst i hela Finland och tillhör EU:s art- och habitatdirektivs bilaga IV-arter. Enligt naturvårdslagens (9/2023) § 78 är det förbjudet att förstöra eller försämra bilaga IV-arternas fortplantnings- och viloplatsar. Det är möjligt att ansöka om undantag från förbudet hos den regionala NTM-centralen enligt naturvårdslagens § 83, förutsatt att artens gynnsamma skyddsnivå inte försämras, att projektet inte har några alternativa lösningar och att projektet är av samhällsintresse. Åkergrodan är enligt

hotklassificeringen livskraftig i Finland (Hyvärinen m.fl., 2019).

Åkergrodans huvudsakliga utbredningsområde är södra och mellersta Finland, men observationer finns från hela landet, med undantag för fjällområdena. Arten är svår att identifiera utanför lektiden, vilket försvårar uppskattningen av dess utbredning och populationstäthet. Åkergrodans livsmiljöer inkluderar myrar, strandmiljöer och småvatten, såsom dammar och diken, samt närliggande markområden som våtmarker, strandängar och fuktiga ängar och skogar. Arten lever både i vatten och på land och rör sig mellan dessa miljöer (Saarikivi, 2017).

I områden där åkergrodan förekommer kan fortplantningsplatser definieras som de vattenområden där hanarna har sina revir, där parning och äggläggning sker, samt områden där yngel lever. Lekljud är tillräckligt för att identifiera en plats som en fortplantningslokal (Saarikivi, 2017).

Inventeringen syftade till att fastställa åkergrodans förekomst och fortplantningsområden i projektområdets diken och våtmarker kring Brännträsket, vilka ansågs vara de mest potentiella områdena för arten. Inventeringen genomfördes bäst under våren under lektiden, eftersom arten då kan identifieras säkert utifrån sitt karaktäristiska ljud, som liknar skällande eller bubblande. Grodor som observerades identifierades även visuellt. Åkergrodan och vanlig groda (*Rana temporaria*) kan särskiljas inte bara utifrån lekljud, utan också baserat på buksidan, kroppens maximistorlek, nosens form och storleken på det metatarsala tuberkletet (Finlands groddjur och kräldjur, 2022).

Sökandet efter lekområden skedde genom att vandra längs potentiella områden och regelbundet lyssna. Vid varje lyssningspunkt stannade man i minst 15–30 minuter för att säkerställa observationer och räkna individer, eftersom åkergrodor är känsliga för störningar och kan sluta låta. Även äggsamlingar från grodor inventerades inom projektområdet.

Flygekorre

Flygekorren (*Pteromys volans*) förekommer huvudsakligen söder om linjen Kalajoki–Posio–Kuusamo i Finland. Inom EU finns arten endast i Finland och Estland. I Finland är flygekorren klassificerad som sårbar (VU) och är fridlyst enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt naturvårdslagen (1096/1996). Det är förbjudet att förstöra eller försämra flygekorrens fortplantnings- och viloplatser. Flygekorren trivs i mogen blandskog med stora granar, bohålor och lövträd för födosök. Lämpliga livsmiljöer är lundar, lundartade och granrika friska moar där det också växer lövträd. Flygekorrepopulationen är som störst i Österbotten och sydvästra Finland. Flygekorrens observationer är ovanliga då arten är skymningsaktiv, men livsmiljöer kan identifieras genom dess gulaktiga spillning, som ofta ligger i tydliga högar vid trädrötter. Spillningens mängd och färg varierar beroende på årstid (Finlands naturskyddsförbund, 2020).

Vid Brännträsket inventerades flygekorrens potentiella livsmiljöer genom att undersöka stora träd, möjliga bohålsträd och allmänt sett lämpliga områden för arten.

Fladdermöss

Alla fladdermöss som förekommer i Finland är listade i EU:s art- och habitatdirektivs bilaga IV a). Enligt naturvårdslagen är det förbjudet att förstöra eller försämra fortplantnings- och viloplatser för dessa arter. Finland har också ratificerat EUROBATS-avtalet, som bland annat föreskriver att viktiga födoområden för fladdermöss ska beaktas i markanvändningsplanering.

Fladdermusinventeringens omfattning och metodik beror på hur betydelsefullt området bedöms vara för fladdermöss och vilken typ av markanvändning som planeras. Områden med få möjliga fortplantnings- eller födoområden kan kräva en enkel expertbedömning baserad på kartor, naturtypsdata eller fältbesök. I andra fall krävs mer omfattande inventeringar, exempelvis med hjälp av ultraljudsdetektor nattetid för att samla kvalitativa data om fladdermössens förekomst och beteende (Finlands fladdermusförening, 2023).

Fladdermöss föredrar områden nära vatten, som erbjuder föda, samt skogsområden, särskilt under högsommaren. Många arter kräver skyddade flygkorridorer mellan daggömmor och födoområden, medan vissa arter kan korsa större öppna ytor under sommaren. Områden med mångfaldiga och småskaliga habitat är generellt sett mer lämpade för fladdermöss än enformiga miljöer som enbart består av produktionsskogar (Finlands fladdermusförening, 2023).

Fåglar

Vid inventeringen observerades dagrovfåglar, skogshönsfåglar samt områdets häckfåglar. Revir tolkades enligt följande: en sjungande, varnande eller matlevererande vuxen fågel, eller ett bo eller ungar som är så små att de sannolikt fötts inom området. Även en revirstrid mellan hanar tolkades som ett revir. En enda observation som tyder på ett revir under någon av inventeringstillfällena räckte för att tolka att ett revir fanns. Området inventerades för första gången i maj och en andra inventering genomfördes i juni.

Vid inventeringarna fokuserades särskilt på att identifiera arter av särskild betydelse, det vill säga arter som är klassificerade som minst nära hotade i Finland, arter i bilaga I i fågeldirektivet samt motsvarande flyttfåglar.

Vegetation och naturtyper

Inom projektområdet vid Brännträsket inventerades solkraftsparkens trädskikt, vegetation och naturtyper. Inventeringen syftade till att identifiera förekomst av särskilt värdefulla livsmiljöer enligt skogslagen, livsmiljöer skyddade enligt vattenlagen, naturtyper enligt naturvårdslagen eller andra värdefulla naturförekomster eller betydelsefulla arter. Naturtyperna klassificerades enligt hotbedömningen av Finlands naturtyper (Tonteri m.fl., 2008).

Inventeringstillfällena

Den första naturinventeringen vid Brännträsket genomfördes den 13–14 maj 2024 av Katri Kivimäki och Iida Ojala. Inventeringen omfattade åkergröda och områdets fåglar.

Väderförhållanden:

Första inventeringsdagen 13 maj 2024, kl. 16.00–23.00: svag vind (2–3 m/s), soligt väder, +18°C.

Andra inventeringsdagen 14 maj 2024, kl. 8.45–12.00: vind 4 m/s (byar upp till 9 m/s), molnigt kl. 8.45–11, regnskur mellan 10.10 och 10.40, halvklart efter kl. 11. Temperaturen steg från +10°C vid inventeringens start till +19°C under dagen.

Den andra naturinventeringen vid Brännträsket genomfördes den 25 juni 2024 av Katri Kivimäki och Iida Ojala. Inventeringen omfattade områdets fåglar, vegetation och naturtyper samt naturvärden längs kabelrutter söder om projektområdet, utanför vägnätet.

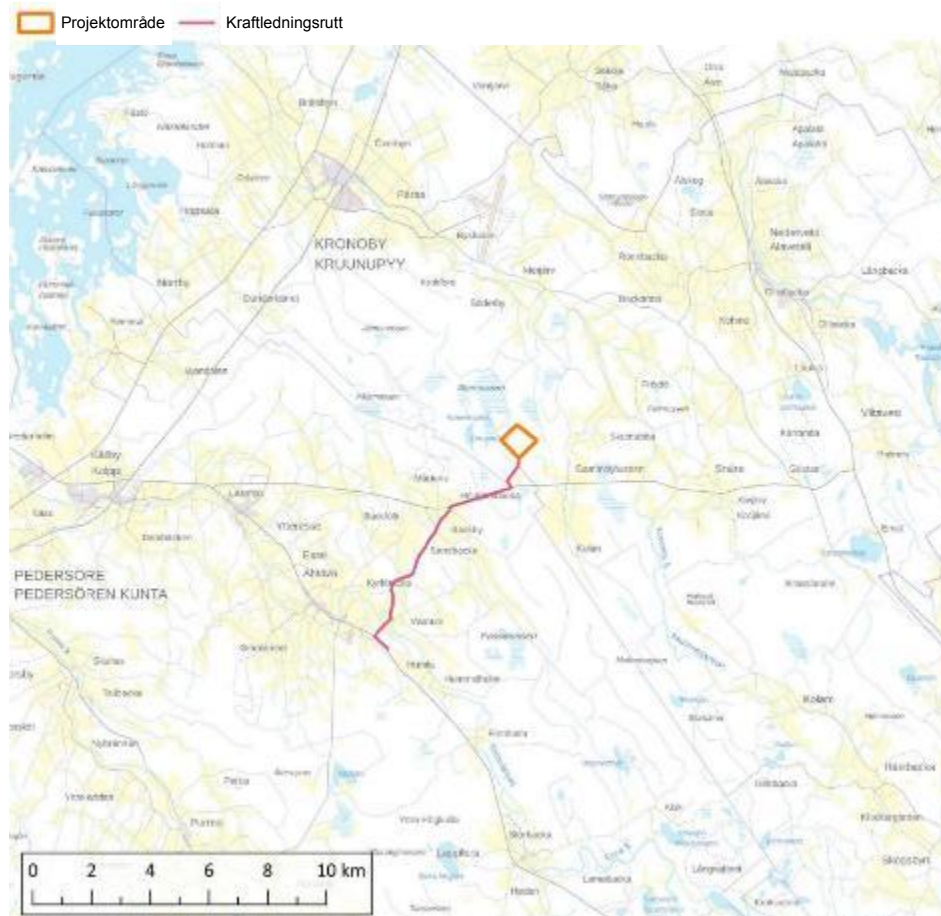
Väderförhållanden 25 juni 2024: inventeringstid kl. 12.45–20.20, vind 5 m/s (byar upp till 9 m/s), soligt väder, +24°C.

Osäkerhetsfaktorer

Dikena i området, särskilt täckdiken, hade mycket mörkt/humushaltigt vatten. Under kvällen den första inventeringsdagen (13 maj 2024, kl. 22–23) var det dessutom skymning efter solnedgången. Observationerna fokuserade då på ljud av fåglar och åkergroda. Den andra inventeringsdagen (14 maj 2024) koncentrerades till Ryggön-kullen, där tät skog på vissa platser begränsade sikten. En regnskur mellan 10.10 och 10.40 försvårade ljudobservationer, då fågellivet tystnade under regnet. Vid det andra inventeringstillfället den 25 juni 2024 försvårades ljudobservationer av tillfälliga kraftiga vindbyar.

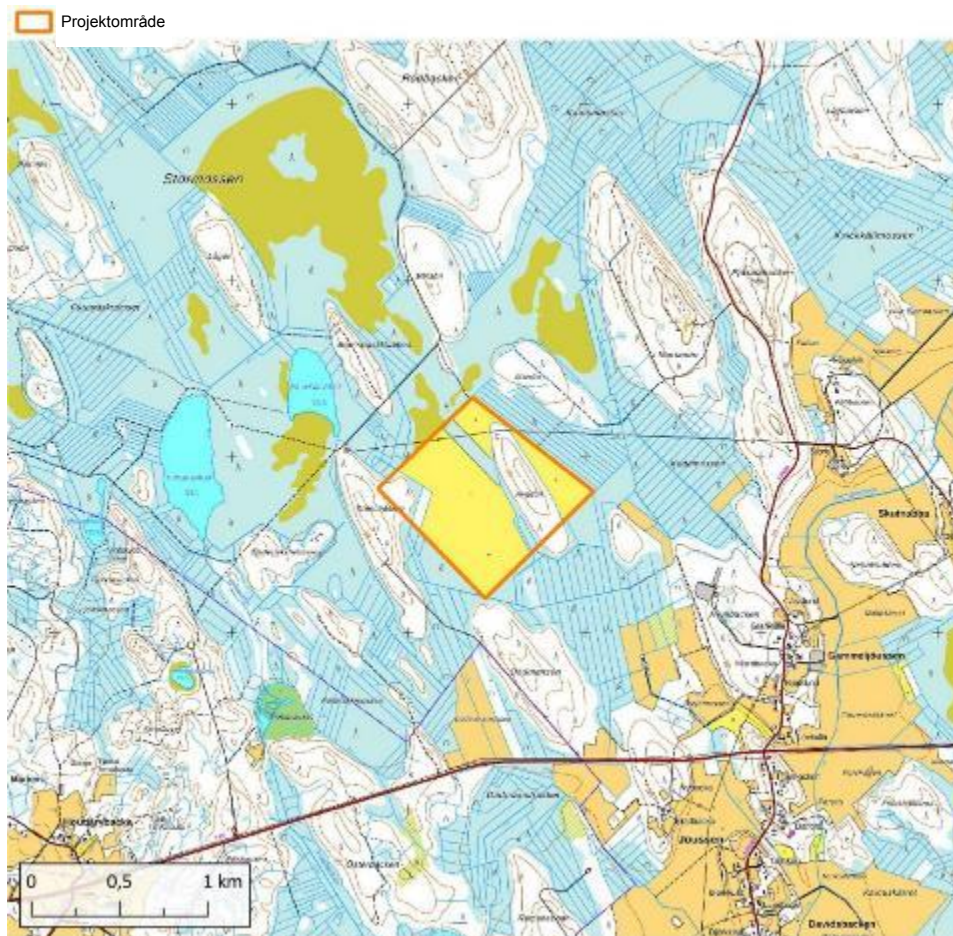
3 Översikt av området

Energiequelle Oy planerar att bygga en solkraftspark i industriell skala vid sjön Brännträsket i Kronoby. Ett cirka 70 hektar stort område ligger cirka 10 kilometer sydost om Kronoby kommuns centrum (Figur 1). Gränsen till Pedersöre kommun går cirka 300 meter söder om projektområdet vid närmaste punkt. Den planerade kraftledningssträckningen för projektet går till största delen genom Pedersöre kommun.

Figur 1. Solkraftsprojektets läge i förhållande till Kronoby och närliggande kommuner. (Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2024)

Cirka en kilometer söder om projektområdet går Åsbackavägen, och österut Jeussivägen, förutom vilka det även finns mindre vägar i närområdet. Västerut, på mindre än en kilometers avstånd, ligger två sjöar: Brännträsket och Furuträsket. I omgivningen finns också många våtmarker (Figur 2).

*Figur 2. Solkraftsprojektets läge i förhållande till vägnätet, närmaste bostadsfastigheter och vattendrag.
(Terrängkarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)*

Finland delas in i fem klimatzoner med varierande vegetation. Den medelboreala zonen, där Kronoby kommun är belägen, kännetecknas av många myrar och glesare skogsbestånd jämfört med de södra zonerna. Zonen utgör gränsområdet för spannmålsodling (Meteorologiska institutet, 2024; Finlands miljöcentrals Karpalo-karttjänst, 2020).

Cirka 80 procent av Brännträskets område består av åkermark som aldrig har brukats. Området avskiljs från en öppen myr norr om projektområdet och dränerades till åkermark för cirka 10 år sedan. På Ryggön-kullen inom området finns cirka sju hektar 20-årig produktionsskog. I det västra hörnet av området finns också cirka sju hektar glest bevuxen och mycket ung blandskog (Halttunen, 2023). Projektområdet omges av skog mot söder och öster, medan det gränsar till våtmarker/myrområden i väster och norr (Figur 3).

*Figur 3. Produktionsskog och öppet landskap som omger projektområdet.
(Ortofoto: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)*

Terrängen inom projektområdet består huvudsakligen av platt och låglänt åkermark (höjd mellan 24 och 28 meter över havet). På Ryggön-kullen i projektområdets östra del når terrängen en högsta höjd på cirka 32 meter över havet. Det omgivande landskapet är kuperat med många kullar (Figur 4).

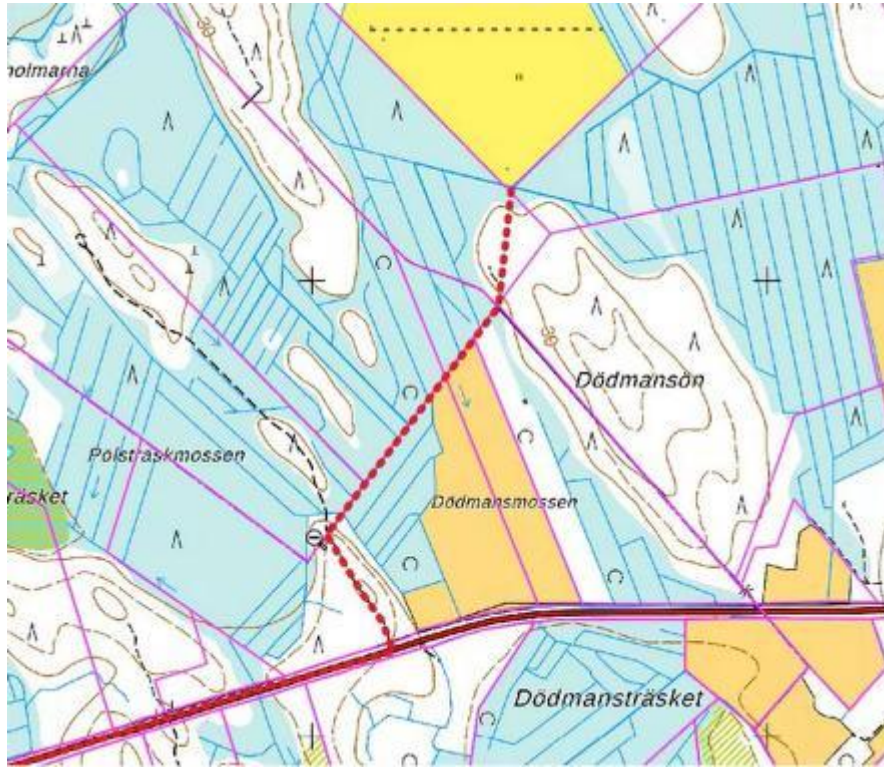

Figur 4. Höjddkurvor i det omgivande landskapet. Ryggön-kullen i projektområdets östra del.

(Lantmäteriverkets Paikkatietoikkuna, 2023)

Vegetationen i området är huvudsakligen åkermarksflora. Växtligheten på åkermarken består i princip av samma arter över hela området, medan det finns vissa skillnader i artsammansättningen på Ryggön-kullen, i den tätare buskvegetation som delar området samt i blandskogen i områdets västra hörn.

Kraftledningen utgår från projektområdets sydvästra hörn och följer fastighetsgränserna (Figur 5).

*Figur 5. Kraftledningens början, som inventerades i juni 2024.
(Lantmäteriverkets Paikkatietoikkuna, 2023)*

4 Områdets naturvärden

4.1 Tidigare kända naturvärden

Skyddade områden och Natura 2000-områden

Skyddade områden och Natura-områden i närheten av projektområdet identifierades med hjälp av Finlands miljöcentrals karttjänst Karpalo och Lantmäteriverkets Paikkatietoikkuna.

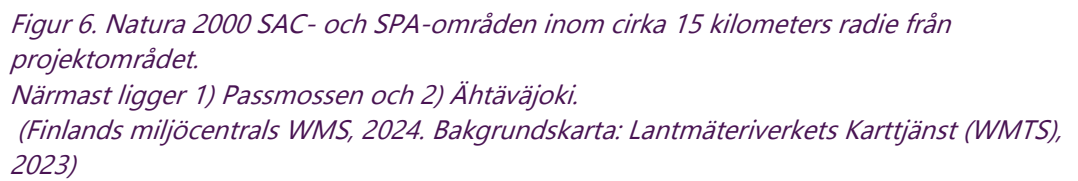
Det närmaste Natura 2000-området är Passmossen, beläget mer än fem kilometer söder om projektområdet. Passmossen är ett särskilt skyddsområde (SAC) som omfattar 244 hektar. Området är en regionalt värdefull, välbevarad aapamyr med utvecklande högmossepartier. På samma plats, cirka sex kilometer från projektområdet, finns även ett privat naturskyddsområde, Passmossen (YSA107299). (Lantmäteriverkets Paikkatietoikkuna, 2023).

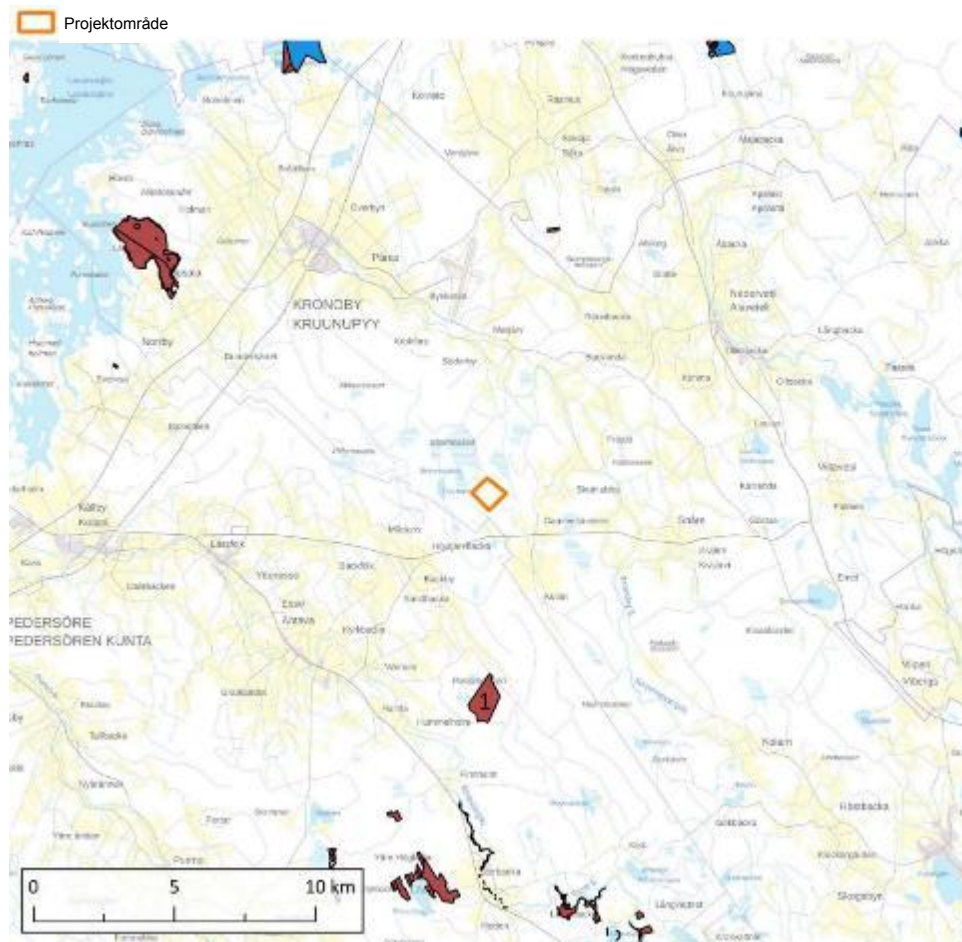
Andra Natura-områden och privata naturskyddsområden (YSA) inom en radie på tio kilometer från projektområdet:

Ähtäväjoki (SAC) – över sju kilometer sydväst

Vaarinmetsä, Suomi 100 (YSA) – över nio kilometer norrut

Övriga naturskydds- och Natura 2000-områden ligger på mer än 12 kilometers avstånd från projektområdet (Lantmäteriverkets Paikkatietoikkuna, 2023). Läget för samtliga ovan nämnda områden i förhållande till projektområdet visas i figurerna 6 och 7.

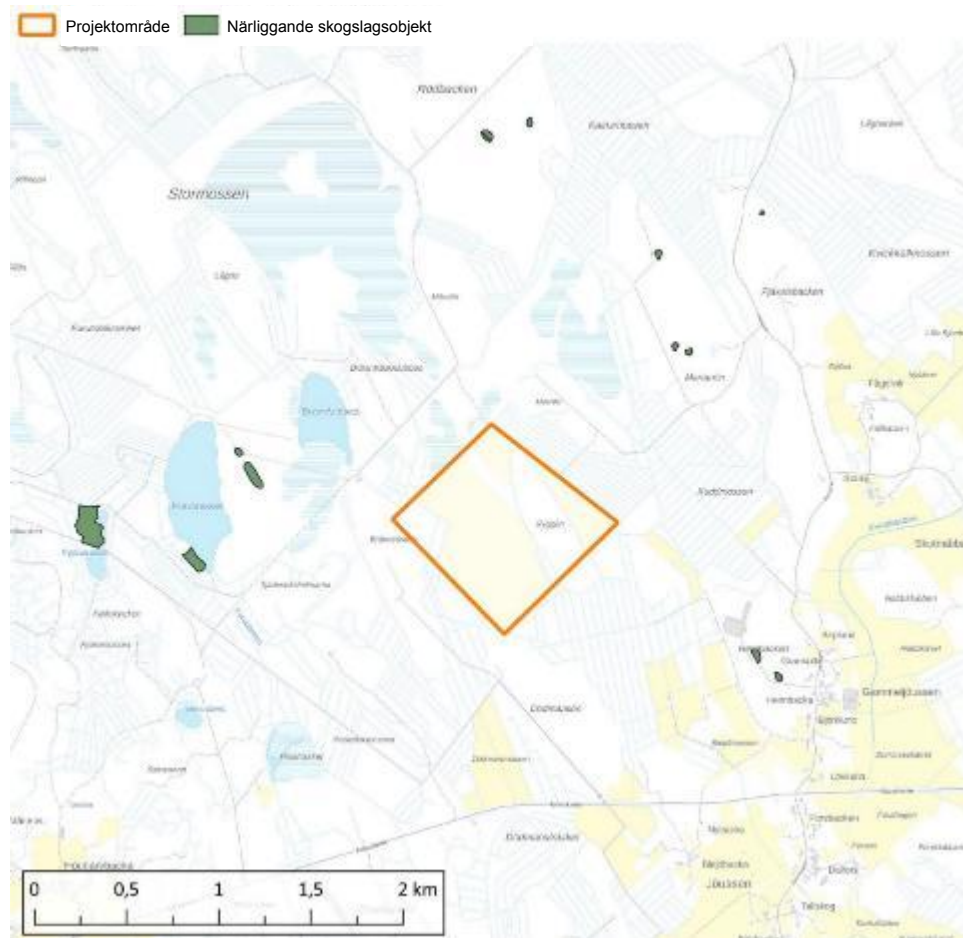

Figur 7. Statliga naturskyddsområden (blå) och privata skyddsområden (röda) inom cirka 15 kilometers radie från projektområdet.
1) Passmossen. (Finlands miljöcentrals WMS, 2024. Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Värdefulla livsmiljöer

Värdefulla skogslivsmiljöer innefattar naturtyper enligt naturvårdslagen, särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen, hotade naturtyper och METSO-objekt.

Cirka två och en halv kilometer från projektområdet finns tretton särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen. De två närmaste ligger cirka 700 meter väster om projektområdet (Figur 8) och klassificeras som friska moar. Övriga skogslagsobjekt i området ligger på mer än 900 meters avstånd från projektområdet. Inga ansökningar om genomförande eller finansiering för METSO-objekt har gjorts i närområdet (Finlands skogscentral, 2024).

Figur 8. Särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen inom 2,5 km från projektområdet. (Finlands skogscentrals öppna skogs- och naturdata (WFS), 2024. Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Övriga regionala objekt

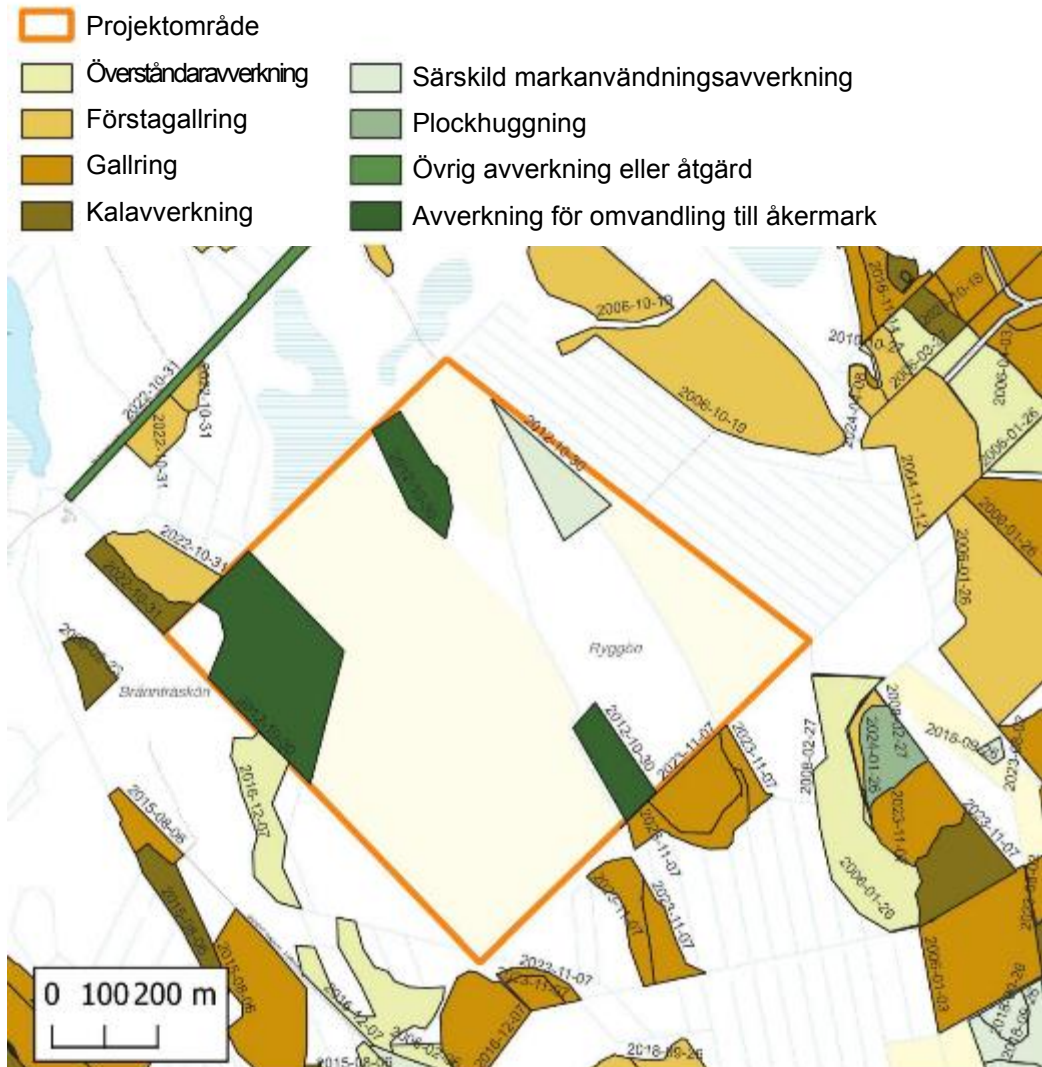
Kronoby kommuns landområde ligger på tranans vårflyttningsrutt samt havsörnens, sädgåsens och sångsvanens vår- och höstflyttningsrutter (Lehtiniemi, 2023). Inga viktiga FINIBA-områden för fåglar finns i kommunen eller i närheten av projektområdet (Leivo m.fl., 2002). Inom en radie av en kilometer från projektområdet finns inga kommunala friluftsområden (Jyväskylä universitets Lipas-databas, 2023).

Vegetation

Enligt en dataförfrågan till portalen Laji.fi har inga hotade eller fridlysta växtarter observerats inom projektområdet (Finlands artdatacenters Laji.fi-portal, 2023).

Markanvändningsförändringar har genomförts på fyra områden inom projektområdet år 2012: på den västra kanten, på två områden på den norra kanten och på den sydöstra kanten. I områden som gränsar till projektområdet har flera skogsbruksanmälningar gjorts (Figur 9). På den västra kanten gjordes en förstagallring samt kalavverkning år 2022. På den sydöstra kanten genomfördes gallring på tre områden år 2023. På den sydvästra kanten

gjordes avlägsnande av överståndare år 2016 (Finlands skogscentrals skogsbruksanmälningar, 2024).

Figur 9. Skogsbruksanmälningar och deras registreringsdatum för projektområdet och dess omgivning.

(Skogsbruksanmälningsdata: Finlands skogscentrals öppna skogs- och naturdata (WFS), 2024. Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Djur

I närheten av projektområdet gjordes två vargobservationer i mars–april 2024. Under samma period gjordes åtta lodjursobservationer och en järvobservation, men inga björnobservationer. Projektområdet ligger inte på något vargrevir enligt uppgifter från 2023. Det närmaste reviret är Toholampi, beläget mer än 13 kilometer nordost om projektområdet. Jeppo-reviret ligger cirka 25 kilometer sydväst om projektområdet (Finlands miljöcentrals naturresursdata. Stora rovdjur, 2023).

Åkergroda har observerats närmast cirka nio kilometer från projektområdet, och de närmaste flygekorrsobservationerna är mer än fem kilometer bort (Finlands artdatacenters Laji.fi-portal, 2023).

Fåglar

Bland hotade arter har brunand, svarthakedopping, kricka, tofsmes och buskskvätta observerats i närområdet. Bland nära hotade arter finns observationer av bergfink, duvhök, pärluggla, göktyta och grönbena. Andra observerade arter inkluderar sångsvan, fjällpipare, gulärta, storlom, trana, kungsfågel, gök, större hackspett, rödvingetrast, trädkrypare, småskrake och slaguggla (Finlands artdatacenters Laji.fi-portal, 2023).

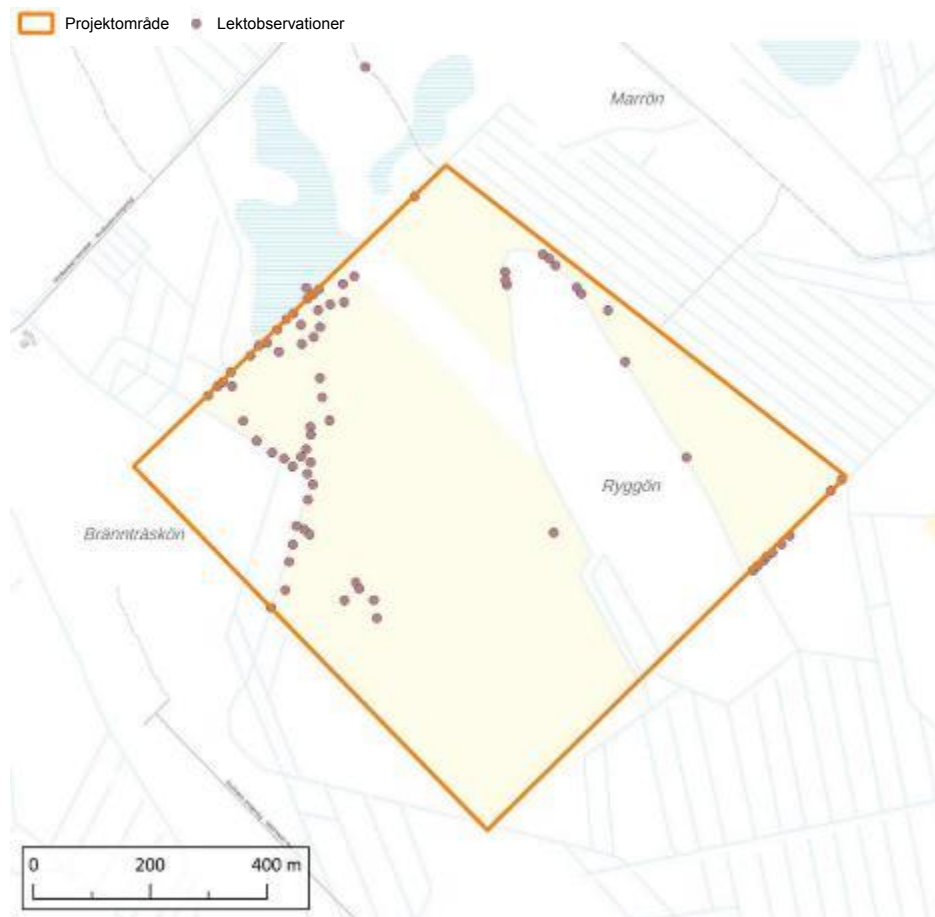
Under de senaste tio åren har observationer av hotade arter i Tiira-databasen inkluderat mindre hackspett (2022), tofsmes (2022), domherre (2022), tjäder (2020, 2018), pärluggla (2015) och varfågel (2014). Bland dessa är tofsmes klassificerad som sårbar och pärluggla som nära hotad. Pärluggla och tjäder ingår även i bilaga I av EU:s fågeldirektiv (BirdLife Finland, 2024).

4.2 Naturvärden kartlagda inom projektområdet

Åkergroda

Brännträskets projektområde inventerades till fots den 13 maj 2024, med fokus på diken runt området och huvuddelen av täckdiken, för att kartlägga förekomsten av grodägg. Grodor lyssnades efter på olika platser inom området, med särskilt fokus på de västra och nordligaste delarna där flest ljud-, ägg- och synobservationer gjordes (Figur 10).

De potentiella fortplantningsplatserna för åkergrodan var särskilt diken som omger området och den större skogsremsan inom området samt täckdiken i västra delen där vegetation förekom (Figur 11). Dessa områden framgår tydligt i figur 9 som koncentrationer av äggobservationer. Vissa täckdiken var delvis eller helt igenvuxna och där gjordes inga observationer.

*Figur 10. Platser där grodägg observerades inom inventeringsområdet.
(Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)*

Figur 11. Dike i projektområdets östra del där grodägg observerades. Fotograferat under inventeringsbesöket i maj 2024.

Fåglar

Fåglar inom Brännträskets projektområde inventerades under inventeringsbesöken i maj och juni. Observationer gjordes även i de omgivande myr- och skogsområdena. Totalt observerades 40 arter inom projektområdet och observationerna presenteras i tabell 1. Observationer av känsliga arter redovisas separat i konfidentiellt bilaga 1.

Tabell 1. Fågelarter observerade under inventeringarna inom projektområdet och deras hotstatus

(exklusive känsliga observationer som redovisas i bilaga 1). Revir tolkades enligt följande: en sjungande, varnande eller matlevererande vuxen fågel, eller ett bo eller ungar som sannolikt kläckts inom området. Även en revirstrid mellan hanar tolkades som ett revir. En enda revirindikation under någon av inventeringarna var tillräckligt för att tolka ett revir.

Förklaringar:

IUCN: Artens hotstatus enligt Internationella naturvårdsunionens (IUCN) röda lista (LC = livskraftig, NT = nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad).

Dir.: Art i bilaga I av fågeldirektivet.

Migration: Flyttfåglar som motsvarar arter i bilaga I av fågeldirektivet.

Häckande: Art konstaterad häcka inom projektområdet.

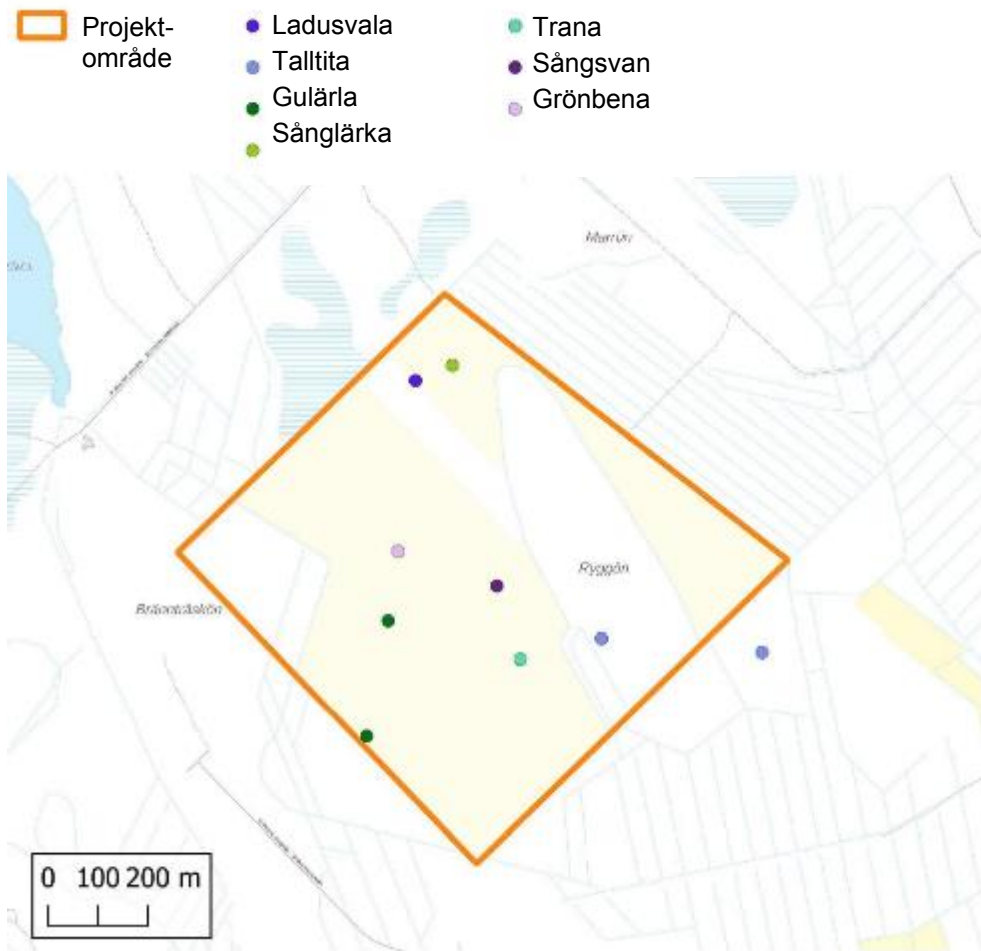
Art	IUCN	Dir.	Migration	Häckande
Ladusvala	VU			
Grå flugsnappare	LC			X
Törnsångare	LC			X
Kungsfågel	LC			X
Lappmes	EN			X
Fiskmåås	LC			
Gulspurv	LC			X
Gulärta	LC		X	X
Sånglärka	NT			X
Korp	LC			
Stare	LC			
Trana	LC	X		
Svartmes	LC			X
Gök	LC			
Sångsvan	LC	X		

Taltrast	LC			X
Grönbenä	NT	X		
Trädpiplärka	LC			X
Svarthätta	LC			X
Koltrast	LC			X
Skrattmå	VU		X	
Ängspiplärka	LC			X
Lövsångare	LC			X
Sävsparv	VU			X
Bofink	LC			X
Busksångare	NT			X
Buskskvätta	VU			X
Småspov	LC			X
Rödhake	LC			X
Trädkrypare	LC			X
Gräsand	LC			
Talgoxe	LC			X
Gransångare	LC			X
Tofsmes	VU			
Kråka	LC			X
Grönfink	EN			X
Grönsiska	LC			X
Sädesärla	NT			X

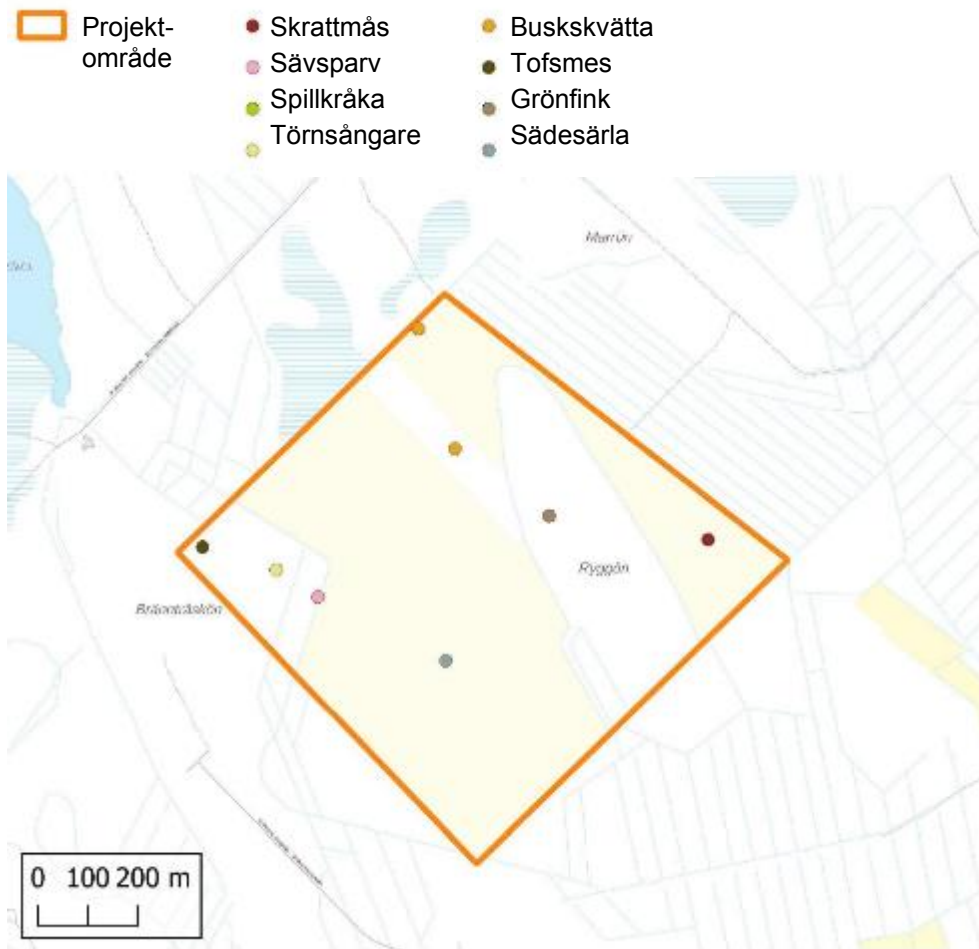
Längs skogarna utanför projektområdets östra och norra gränser observerades varnande lappmesar, flera galande gökar, trummande större hackspettar, sjungande rödstjärtar, trummande spillkråkor, sjungande rödvingetrastar och en förbiflygande ringduva. Grönbenä som observerades inom projektområdet konstaterades häcka i omedelbar närhet, strax utanför den nordvästra gränsen.

Observationer av hotade arter och arter i bilagor till direktiv redovisas i figur 12 och 13. Lappmes, gulärla och sånglärka som observerades inom projektområdet konstaterades ha revir i närheten av de observationer som visas i figur 12. På samma sätt konstaterades revir för sävsparv, törnsångare, buskskvätta, grönfink och sädesärla nära de observationer som visas i figur 13.

Vid kraftledningsrutten söder om projektområdet, utanför vägnätet, observerades under juniinventeringen kråka, bofink, björktrast, gransångare, trädpiplärka, fiskmå, ringduva och sädesärla.

Figur 12. Observationer av hotade fåglar och arter enligt direktiv under inventeringen. På kartan visas revir för lappmes, gulärla och sånglärka. Grönbena häckade i omedelbar närhet av projektområdet. (Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Figur 13. Observationer av hotade fåglar och arter enligt direktiv under inventeringen. På kartan visas revir för sävspurv, törnsångare, buskskvätta, grönfink och sädesärla. (Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Däggdjur och herpetofauna

Brännträskets projektområde kartlades i maj för potentiella livsmiljöer för flygekorre, men inga spår av flygekorre hittades, och området uppfyller inte artens habitatkrav. Området är till största delen trädlöst, och på den skogsklädda Ryggön-kullen växer relativt ung barrdominerad produktionsskog. Lövträd som björk förekommer sparsamt och inga lämpliga bohållsträd för flygekorre observerades.

Ryggön-kullen är till största delen tätbevuxen, och det finns inga byggnader eller lämpliga träd för fladdermöss att vila i inom projektområdet. Större vattendrag saknas också, vilket gör området osannolikt som fortplantnings- och viloplats för fladdermöss. Däremot kan vattendragen norr om projektområdet vara lämpliga som födoområden.

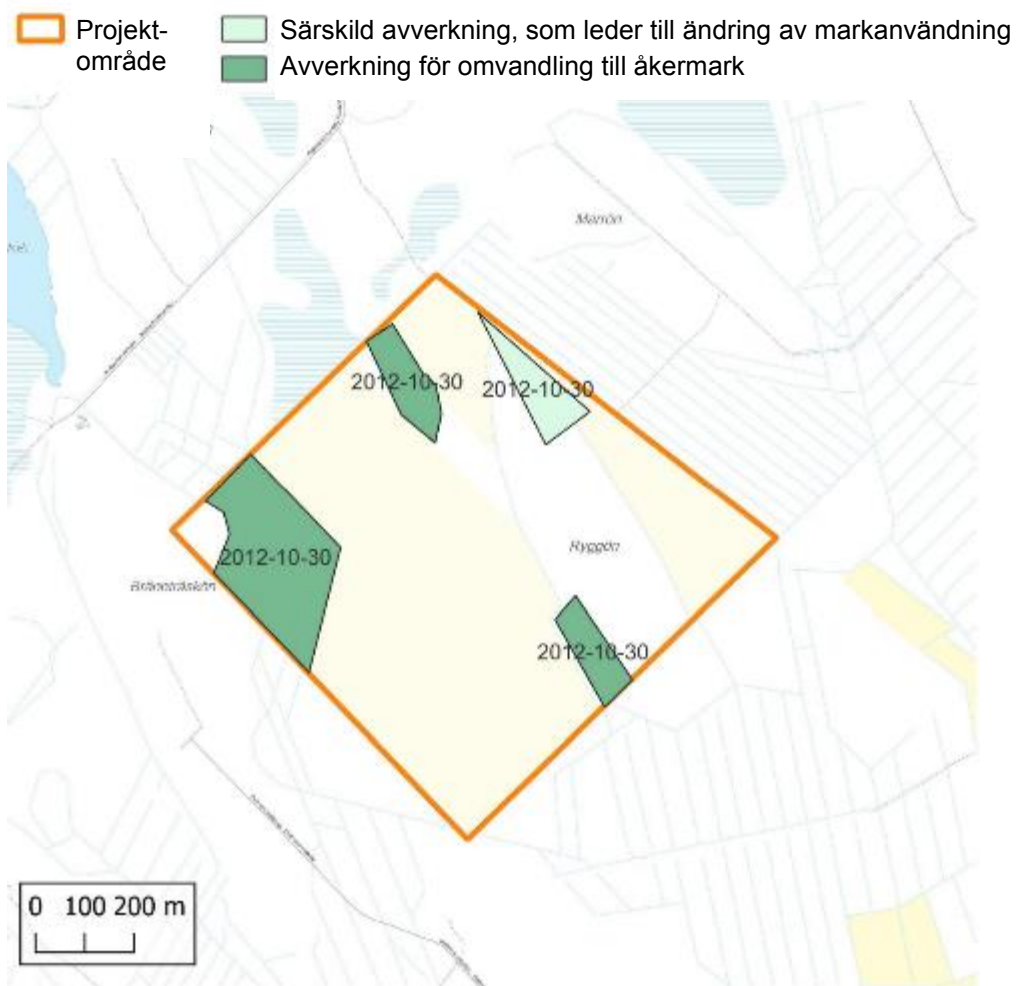
Spår och spillning av älg observerades över hela inventeringsområdet, inklusive längs kraftledningsrutten. Spillning från skogshare noterades också, och nära projektområdet hittades ett harekadaver som sannolikt gömts av en räv.

Under inventeringen observerades även vanlig groda och skogsödlor inom

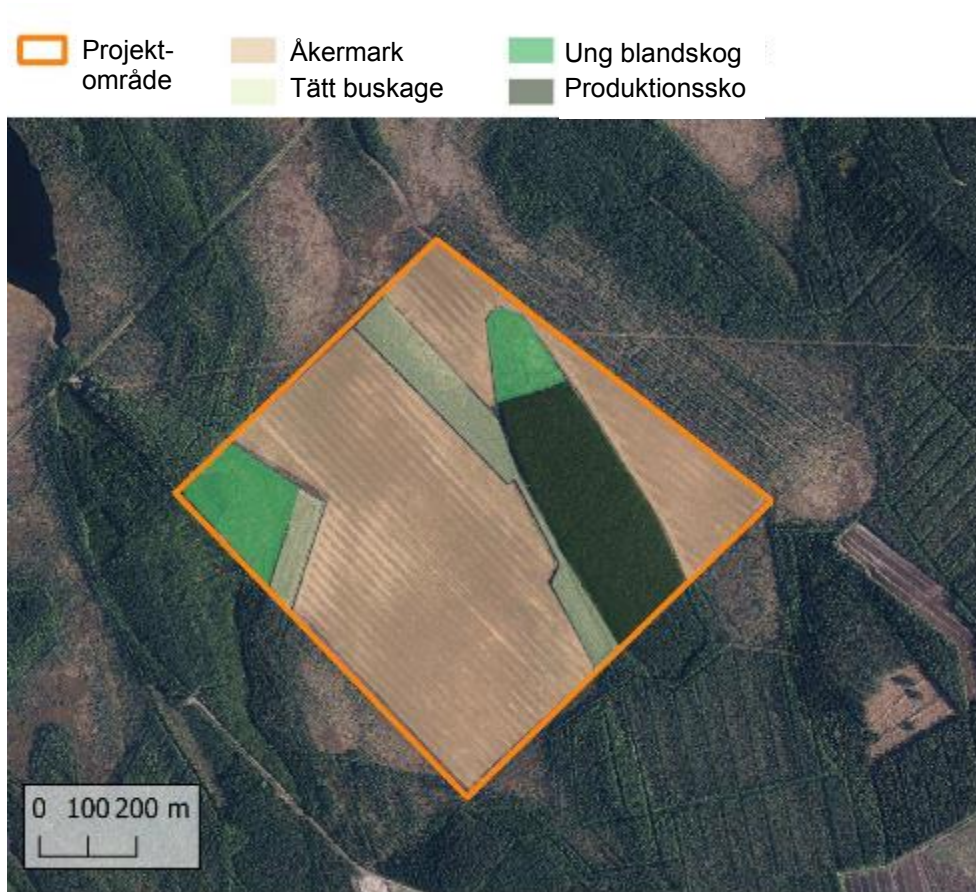
projektområdet.

Vegetation och naturtyper

Vegetationen och naturtyperna inom Brännträskets projektområde inventerades under växtsäsongen i juni 2024. En detaljerad lista över växtarter finns i bilaga 2. Skogsbruksåtgärder inom projektområdet redovisas i figur 14. Projektområdet består av åkermark, produktionsskog på Ryggön-kullen, yngre blandskogsområden samt tätare buskage som avgränsar området (Figur 15).

*Figur 14. Skogsbruksåtgärder och registreringsdatum inom projektområdet.
(Finlands skogscentrals öppna skogs- och naturdata (WFS), 2024. Bakgrundskarta:
Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)*

*Figur 15. Miljötyper inom projektområdet.
(Ortofoto: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)*

Åkermark

Projektområdet består huvudsakligen av åkermark som aldrig har brukats. Området skiljs från en öppen myr norr om projektområdet och dränerades till åkermark för cirka 10 år sedan (Halttunen, 2023). I den östra delen av åkermarken dominerar ljung (Figur 16), medan hjortron är den dominerande arten i den västra delen (Figur 17). Dessutom förekommer rikliga tuvor av ängsull. Åkermarken är i stort sett trädlös, förutom enstaka plantor av glasbjörk och tall. Fjällbjörk förekommer fläckvis rikligare.

På de östra åkermarkerna växer även rosling, odon, skvattram, tranbär, mjölkört, flaskstarr, bergsyra och olika vitmossor. De västra åkermarkerna har en mer varierad flora som utöver ovanstående arter inkluderar rönn, viden, timotej, topplösa, åkervädd, trådstarr, kärtistel, ullkardborre, skogsstenbräken, hallon och ekorrbär.

Figur 16. Vegetation på de östra åkermarkerna, dominerad av ljung och hjortron. Fotograferat i juni 2024.

Figur 17. Vegetation på de västra åkermarkerna, med riklig förekomst av ängsull men med hjortron som dominerande art. Fotograferat i juni 2024.

En del av täckdikena på åkermarken är igenvuxna och innehåller ängsull och viden. I diken med vatten kan man observera andmat och vitmossor. Vegetationen i diken som omger åkermarken är mer varierad och inkluderar glasbjörkplantor, tallplantor, viden, gråstarr,

flaskstarr, skogsfräken, missne, trådstarr, odon, skvattram, ekorrbär, strandlysing, bredekaveldun, våtmarksbjörnmossa och vitmossor.

Ryggön-kullen och yngre blandskogsområden

Vegetationen på Ryggön-kullen och i de yngre blandskogsområdena kartlades separat. Ryggön-kullen utgörs av cirka 20 år gammal barrdominerad produktionsskog med gran och tall som högsta trädslag, med en maximal höjd på 20 meter (Figur 18). Skogen klassificeras som frisk mo av blåbärstyp, men tallarna är ofta i dåligt skick. Den södra delen av kullen domineras av tall, medan gran dominerar i norr. Blandträden inkluderar glasbjörk, vårtbjörk, rönn och asp.

Markvegetationen domineras av blåbär och inkluderar bland annat skogsstjärna, ekbräken, lingon, skogskovall, gullris, ekorrbär, mjölkört, skogsstenbräken, vårfryle, harsyra, gulkämpar, linnea, nattviol, husmossa, väggmossa, våtmarksbjörnmossa och vitmossor. Träden hyser också lavar som skägglav och ringlav.

Figur 18. Vegetationen på Ryggön-kullen, fotograferad under juni 2024.

De yngre blandskogsområdena innehåller träd som högst är tre meter höga, med arter som tall, glasbjörk, gran, viden samt plantor av asp och rönn. Markvegetationen inkluderar ljung, kråkbär, lingon, odon, skvattram, hjortron, mjölkört, ängsull, hallon, gullris, vårfryle, gulkämpar, ullkardborre, skogskovall, ekorrbär, nattviol, våtmarksbjörnmossa, husmossa, väggmossa, vitmossor, grå renlav, fönsterlav och bägarlavar (Figur 19).

Figur 19. Vegetationen i ett av de yngre blandskogsområdena norr om Ryggön-kullen.

Växtligheten i området är i stort sett vanlig, men nattviol, som är fridlyst enligt naturvårdslagen (9/2023), observerades i norra delen av Ryggön-kullen och längs kraftledningsrutten (Figur 20). Arten är klassificerad som livskraftig. Observationerna av nattviol redovisas i figur 21.

Figur 20. Observation av nattviol inom projektområdet och längs kraftledningsrutten, fotograferad i juni 2024.

Figur 21. Förekomst av fridlyst nattviol inom projektområdet och längs kraftledningsrutten.

(Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Del av kraftledningsrutten utanför vägnätet

Under inventeringsbesöket i juni 2024 undersöktes även naturvärden för den del av kraftledningsrutten som löper söder om projektområdet, utanför vägnätet (Figur 22).

Figur 22. Del av kraftledningsrutten söder om projektområdet som inventerades i juni 2024.

(Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2023)

Del 1 av kraftledningsrutten (Figur 22) löper genom skog (Figur 23). Skogen klassificeras som blåbärsmo med torvinslag (Mtkg II). Trädarterna inkluderar tall, gran, glasbjörk och rönn, och längs rutten förekommer även döda stående träd. Mark- och fältskiktet innehåller bland annat fjällbjörk, en, mjölkört, skvattram, rosling, ängsull, hjortron, lingon, blåbär, kråkbär, ekorrbär, vårfryle, linnea, skogsstjärna, skogsstenbräken, ekbräken och enstaka nattviol. Bottenlagret består av vitmossor, våtmarksbjörnmossa och husmossa. Inga andra

hotade eller fridlysta arter än nattviol observerades. Enligt skogsbruksanmälningar har gallring utförts i skogen år 2016 (Figur 24). Det finns inga diken inom del 1, men omgivningen är till stor del dikad, vilket påverkar vattenförhållandena.

Figur 23. Skog längs del 1 av kraftledningsrutten.

Figur 24. Skogsbruksanmälningar och registreringsdatum för området kring kraftledningsrutten.

(Finlands skogscentrals öppna skogs- och naturdata (WFS), 2024. Bakgrundskarta: Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS), 2024)

Del 2 av kraftledningsrutten (Figur 22) följer kanten av produktionsskog och åkermark (Figurer 25, 26 och 27). Skogsbruksåtgärder har rapporterats på rutten enligt följande: särskild avverkning för markanvändningsförändring (2006, 2015, 2022), avlägsnande av överståndare (2013, 2015, 2022), gallring (2012, 2022) samt förstagallring nära rutten (2012, 2017) (Figur 24).

Den nordöstra delen av del 2 löper längs en avverkad skog från 2022, som delvis fortfarande är kalmark och delvis har omvandlats till gräsmark. Söder om rutten finns granrik skog och odlade åkermarker. Rutten följer ett dike, vilket också påverkar

vegetationen. Här observerades arter som hallon, gråstarr, mjölkört, åkerfräken, åkervädd, topplösa, röllika, smörblomma, ängssyra, bergsyra, nässla, hundkäx, kärrtistel, skogskovall, skogsstjärna, ekorrbär, timotej, bredkaveldun, trådstarr, lingon, blåbär, missne, säv, kruståtel, våtmarksgräs och skogsstenbräken. Trädarterna inkluderar glasbjörk, gran, tallplantor och viden (Figur 25).

Figur 25. Del 2 av kraftledningsrutten, fotograferad mot sydväst från Dödmanvägen.

I sydvästra riktningen från del 2 noterades även ett litet bestånd av björk, med vegetationen hallon, topplösa, hundkäx, nässla, smörblomma, röllika, timotej, missne, lingon, skogsstjärna, skogsfräken, våtmarksgräs, kruståtel och skogsstenbräken. Skogen övergår till blåbärsmo, där huvudträdet är gran. Träden består av cirka 8–15 meter höga granar, tallar, glasbjörkar och asplantor. Mark- och fältskiktet inkluderar skogsstenbräken, lingon, missne, ekorrbär, skogskovall, mattlummer, skogsstjärna, åkerfräken och våtmarksgräs. Bottenlagret innehåller björnmossor, väggmossa och husmossa. På de sydvästligaste delarna av del 2 har gallring eller avlägsnande av överståndare utförts. Vegetationen inkluderar lingon, åkerfräken, skogsstjärna, skogskovall, skogsstenbräken, hallon, blåbär, flaskstarr, skvattram, ängsull, klubbstarr, ekorrbär, hjortron och mjölkört.

Figur 26. Del 2 av kraftledningsrutten: blåbärsmo, dominerad av lingon.

Figur 27. Del 2 av kraftledningsrutten: blåbärsmo, med lingon och åkerfräken i fältskiktet.

Del 3 av kraftledningsrutten (Figur 22), som löper från Åsbackavägen till kanten av åkermark, består av tallrik, delvis skött skog (Figur 28). Vegetationen inkluderar tall, glasbjörk, gran, rönn och viden. Fältskiktet innehåller en, våtmarksgräs, kruståtel, ängsfryle, mjölkört, ekorrbar, hallon, blåbär, lingon, skogskovall, linnea, skogsstenbräken, ekbräken, ljung och vårfryle. Bottenlagret består av husmossa och väggmossa.

Figur 28. Del 3 av kraftledningsrutten, löpande från Åsbackavägen till kanten av åkermarken.

5 Resultat och rekommendationer från naturinventeringen

Åkergroda

Åkergradans fortplantnings- och viloplatser hotas främst av förändringar i markanvändning, förlust av livsmiljöer och försämrade vattenkvalitet i småvatten. Arten kräver en varierad livsmiljö som inkluderar vattenområden lämpliga för övervintring och fortplantning samt gynnsamma landmiljöer. Småvattenmiljöer är särskilt känsliga för skogsbruksåtgärder, avverkning och dikning, vilka bidrar till uttorkning av området (Saarikivi, 2017).

Enligt naturvårdslagens § 78 är det förbjudet att förstöra eller försämma observerade fortplantnings- eller viloplatser för djurarter som kräver strikt skydd. Lämpliga områden bör beaktas i planeringen av projektet för att säkerställa att vattennivån och vattenkvaliteten förblir gynnsamma för åkergradan. Dikningar som leder till uttorkning bör undvikas, och hydrologiska förbindelser som diken måste beaktas i projektplaneringen. I vissa fall kan undantag från skyddet enligt § 78 ansökas hos den regionala NTM-centralen enligt naturvårdslagens § 83.

Flera observationer av grodägg, läten och visuella observationer av åkergroda gjordes under majinventeringen inom Brännträskets projektområde, både i kantdikena och särskilt koncentrerat till de norra ändarna av täckdikena i västra delen av området. Observationer av åkergroda gjordes också öster om Ryggön-kullen, i kantdikena inom inventeringsområdet samt i diket mellan åkermarken och skogen. Potentiella fortplantningsmiljöer för åkergradan inkluderar kant- och täckdiken med vegetation. Det kunde även konstateras att det var svårare att upptäcka grodägg i de mycket humusrika täckdikena.

Fåglar

Under inventeringsbesöken i maj och juni observerades totalt 40 fågelarter inom Brännträskets projektområde. Bland arterna konstaterades sju häcka inom området och är klassificerade som hotade i Finland. Observationer gjordes även av arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv bilaga I och motsvarande flyttfåglar. Några arter är känsliga och har redovisats konfidentiellt i bilaga 1.

Observationer gjordes både på åker- och skogsområden, och skillnader i artsammansättning noterades mellan dessa habitat. På åkermarken observerades också fåglar som flög över området utan att landa, vilket antyder att de sannolikt inte häckar där. På Ryggön-kullen och i den glesa blandskogen i västra delen av området dominerade skogsarter jämfört med den öppna åkermarken.

Brännträskets häckfågelfauna är huvudsakligen vanlig, men inkluderar också nära hotade, sårbara och starkt hotade arter. Bland de nära hotade arterna observerades sånglärka, grönbenä, törnsångare och sädesärla. Sårbara arter inkluderade skratmås, sävsparv, buskskvätta och tofsmes, medan starkt hotade arter var grönfink och lappmes. Bland arter i fågeldirektivets bilaga I observerades trana och sångsvan flyga över området, grönbenä varnade inom området och spillkråka observerades i närliggande skog.

I planeringen av området bör fåglarnas häckningstider beaktas. De flesta fåglar häckar i

Finland mellan april och juli (BirdLife Finland, 2024), men vissa arter behöver häckningsskydd fram till slutet av augusti (Finlands artdatacenter, 2024). Åtgärder bör utföras utanför häckningssäsongen för att undvika att störa fåglarnas häckningsframgång.

Vegetation

Bränträskets projektområde består huvudsakligen av åkermark som inte har odlats. Vegetationen är enformig och områdets vattenförhållanden är konstgjorda på grund av dikning. Ryggön-kullen utgörs av cirka 20 år gammal barrdominerad produktionsskog, klassificerad som frisk mo, som är en sårbar naturtyp i Finland. Skogen är dock torrare och påverkad av tidigare skogsbruk.

De yngre skogsområdena består av blandskog med vanlig vegetation. I norra delen av Ryggön-kullen och i södra delen av projektområdet observerades dock nattviol, som är fridlyst i hela Finland (Figur 20 och Figur 21). Inga andra arter enligt EU:s naturdirektiv bilaga IV, hotade eller fridlysta växter, hotade naturtyper, särskilt värdefulla livsmiljöer enligt skogslagen, objekt enligt vattenlagen eller naturtyper enligt naturvårdslagen observerades.

Övriga naturvärden

Bränträskets projektområde bedömdes inte uppfylla flygekorrens habitatkrav. Inga potentiella bohålsträd eller andra spår av flygekorre observerades. Området är inte heller lämpligt som viloplats eller fortplantningsplats för fladdermöss.

Observationer gjordes av älgspår och spillning samt av skogshare och ett harekadaver, sannolikt gömt av en räv, vid kraftledningsrutten. Vanlig groda och skogsödlor observerades också.

6 Källor

Lagstiftning

Naturvårdslagen (9/2023)

Art- och habitatdirektivet (1992/43/EEG)

Fågeldirektivet (2009/147/EG)

Skogslagen (1093/1996)

Kartmaterial

Jyväskylän universitet, Lipas-databas. 2023. Hänvisat 20.5.2024:

<https://www.lipas.fi/liikuntapaikat>

Lantmäteriverkets Karttjänst (WMTS). 2023. Bakgrundskarta. Terrängkarta. Ortofoto.

Lantmäteriverkets filtjänster. 2023. Höjdmodell 2 m

<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/tiedostopalvelu>

Lantmäteriverket, Paikkatietoikkuna. 2023. Bakgrundskarta: Lantmäteriverket. Statliga naturskyddsområden, Privata naturskyddsområden, Natura-områden: Finlands miljöcentral.

<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

Finlands artdatacenters Laji.fi-portal. 2023. Dataförfrågan HBF 84622 20.2.2024

Finlands skogscentralens öppna skogs- och naturdata (WFS). 2024. Särskilt viktiga livsmiljöer

Finlands skogscentralens öppna skogs- och naturdata. 2024. Skogsbruksanmälningar. Hänvisat 8.5.2024:

<https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=e8c03f73165b44aa8edb276e11ca2d2c>

Finlands skogscentral. 2024. Karttjänster för öppen skogsinformation. Genomförande- och finansieringsanmälningar för naturvård, torvmarksvård och miljöstödd. Hänvisat 9.5.2024:

<https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=645cb868e3b545beb9a9a27a0bfcc731>

Finlands miljöcentralens naturresursdata. Stora rovdjur. 2023. Hänvisat 9.5.2024:

<https://luonnonvaratieto.luke.fi/kartat?panel=suurpedot&lang=fi>

Finlands miljöcentralens WMS. 2024. Statliga naturskyddsområden, Privata naturskyddsområden, Natura 2000 SPA-områden, Natura 2000 SAC-områden

Finlands miljöcentral, Karpalo-karttjänst. 2020. Hänvisat 9.5.2024:

<https://wwwp2.ymparisto.fi/karpaloHtml5/html5viewer/?configBase=https%3a%2f%2fwwwp2.ymparisto.fi%2fkarpaloHtml5%2fH5cfg%2f5jv2bT6Mv6a223nUT>

Övriga

BirdLife Suomi. 2024. Fåglarnas häckningsskydd (Hänvisat 13.8.2024); Tiira-observationer: omfattande sökning 1.1.2014–13.8.2024 Brännträsket, Kronoby (Hämtat 13.8.2024).

Hyvärinen, E. m.fl. 2019. Finlands hotade arter Rödlistan 2019. Miljöministeriet. Finlands miljöcentral.

Meteorologiska institutet. 2023. Finlands klimatzoner. Hänvisat 19.3.2024:
<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/suomen-ilmastovyohykeet>

Lehtiniemi, T. & Toivanen, T. 2023. Fåglarnas huvudflyttningsrutter i Finland – uppdatering 2023. BirdLife s. 38.

Leivo, M. m.fl. 2002. Finlands viktiga fågelområden FINIBA. BirdLife Finlands publikationer nr 4. Finlands grafiska tjänster, Kuopio.

Saarikivi, J. 2017. Åkergroda (*Rana arvalis Nilsson, 1842*) – I: Nieminen, M. & Ahola, A. (red.), Presentationer av arter enligt bilaga IV i EU:s art- och habitatdirektiv (exkl. fladdermöss), s. 90–95. Finlands miljö 1/2017.

Finlands artdatacenter. 2024. Behandling av känsliga data.

Finlands fladdermusförening rf. 2023. Riktlinjer för fladdermusinventeringar.

Finlands groddjur och kräldjur. 2022. Hur skiljer man åkergroda och vanlig groda åt? Skiljande av vanlig groda och åkergroda – Finlands groddjur och kräldjur (sammakkolampi.fi). Hänvisat 13.8.2024.

Tonteri m.fl. 2008. Skogstyper: en guide för klassificering av ståndorter.

7 Bilagor

Bilaga 1: Observationspunkter för känsliga fågelarter – konfidentiellt.

Bilaga 2: Växtarter observerade inom Brännträskets projektområde och längs delen av kraftledningsrutten utanför vägnätet.